

राज्यातील विजाभज, इमाव व विमाप्र
प्रवर्गातील गुणवंत मुलामुलींना सन २०२३-
२४ मध्ये परदेशात उच्च शिक्षणासाठी
शिष्यवृत्ती मंजूर करणेबाबत...

महाराष्ट्र शासन

इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग

शासन निर्णय क्रमांक:-शिवृत्ती-२०२३/प्र.क्र.२८/शिक्षण-२

मंत्रालय विस्तार भवन, मादाम कामा मार्ग,

हुतात्मा राजगुरु चौक, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक:- ३० ऑगस्ट, २०२३.

वाचा :-

- १) शासन निर्णय, विजाभज, इमाव व विमाप्र कल्याण विभाग क्र. शिवृत्ती २०१८/प्र.क्र.११८/शिक्षण, दि.११/१०/२०१८.
- २) शासन निर्णय, विजाभज, इमाव व विमाप्र कल्याण विभाग क्र. शिवृत्ती-२०२१/प्र.क्र.३५/शिक्षण-२, दि.११/१०/२०२२.
- ३) संचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण संचालनालय यांचे क्र. शिक्षण/विजाभज.क्र.परदेशी शिष्यवृत्ती/२०२३-२४/१७८७, दि.१८/०८/२०२३.

प्रस्तावना :-

राज्यातील विजाभज, इमाव व विमाप्र प्रवर्गातील १० गुणवंत मुला-मुलींना परदेशात उच्च शिक्षणासाठी शिष्यवृत्ती योजना सन २०१८-१९ पासून संदर्भ क्र. १ येथे नमूद दि.११/१०/२०१८ च्या शासन निर्णयान्वये लागू करण्यात आलेली आहे. सदर योजनेच्या विद्यार्थी संख्येत १० वरुन ५० इतकी शाखानिहाय वाढ संदर्भ क्र. २ येथे नमूद दि.११/१०/२०२२ च्या शासन निर्णयान्वये करण्यात आली आहे.

सन २०२३-२४ वर्षाकरीता परदेश शिष्यवृत्ती योजनेअंतर्गत विहित मुदतीत प्राप्त झालेल्या अर्जांची दि.११.१०.२०१८ च्या शासन निर्णयान्वये संचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण संचालनालय, पुणे यांच्या अध्यक्षतेखाली गठीत केलेल्या छाननी समितीने छाननी करून, अर्जातील त्रुटींची विदयार्थ्यांकडून पूर्तता करून गुणानुक्रमानुसार पात्र, अपात्र विदयार्थ्यांची यादी शासनास सादर केली.

छाननी समितीने शिफारस केलेल्या अर्जामधून दि.११.१०.२०१८ च्या शासन निर्णयान्वये सचिव, इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग, मंत्रालय यांच्या अध्यक्षतेखाली गठीत केलेल्या निवड समितीच्या बैठकीत शाखा/अभ्यासक्रम निहाय गुणानुक्रमानुसार ५० पात्र विदयार्थ्यांची निवड केली आहे. सदर ५० विदयार्थ्यांना परदेशात उच्च शिक्षणासाठी शिष्यवृत्ती मंजूर करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

राज्यातील विजाभज, इमाव व विमाप्र प्रवर्गातील गुणवंत मुलामुलींना सन २०२३-२४ मध्ये परदेशात उच्च शिक्षणासाठी सोबतच्या “प्रपत्र-अ” मध्ये नमूद ५० पात्र विदयार्थ्यांना शिष्यवृत्ती मंजूर करण्यास याव्दारे मान्यता देण्यात येत आहे.

२. सदर अंतिम निवड करण्यात आलेल्या ५० विदयार्थ्यांची निवड ही त्यांनी अर्जासोबत सादर केलेल्या जात प्रमाणपत्र, जात पडताळणी प्रमाणपत्र, सन २०२२-२३ या वर्षाचे उत्पन्नाचे प्रमाणपत्र, नॉन

क्रिमीलेअर प्रमाणपत्र, महाराष्ट्र राज्याचा रहिवासी असल्याचा दाखला याबाबतच्या कागदपत्रांची व इतर बाबींची पडताळणी संबंधित प्रादेशिक उपसंचालक यांच्याकडून गृह चौकशीव्दारे करण्याच्या अटीस अधिन राहून करण्यात येत आहे. या संदर्भात संदर्भ क्रमांक १ व २ येथे नमूद अनुक्रमे दि.११.१०.२०१८ व दि.११.१०.२०२२ च्या शासन निर्णयामधील सर्व अटी व शर्ती यांची पूर्तता करण्याच्या अधीन राहून निवड केलेले विदयार्थी परदेश शिष्यवृत्तीसाठी पात्र राहतील.

३. परदेशात उच्च शिक्षणासाठी शिष्यवृत्तीसाठी निवड करण्यात आलेल्या विद्यार्थ्याला अनुज्ञेय शिष्यवृत्ती प्रदान करण्यासाठी संबंधित प्रादेशिक उप संचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे.

४. परदेशात उच्च शिक्षणासाठी शिष्यवृत्तीसाठी निवड करण्यात आलेल्या विद्यार्थ्यांकडून संदर्भाधीन दि.११.१०.२०१८ च्या शासन निर्णयात नमूद केल्यानुसार विहीत करण्यात आलेली हमीपत्रे, तसेच विद्यार्थ्याच्या मूळ कागदपत्रांची तपासणी करूनच संबंधित विद्यार्थ्यास अनुज्ञेय शिष्यवृत्ती वितरीत करण्याचा प्रस्ताव संचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण संचालनालय, पुणे यांचेमार्फत संबंधित प्रादेशिक उप संचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग यांनी शासनास सादर करावा.

५. ज्या विद्यार्थ्यास शासनामार्फत परदेशात उच्च शिक्षणासाठी शिष्यवृत्ती मंजूर केली आहे, त्या विद्यार्थ्यांनी त्यांचे शिक्षण संपल्यानंतर देशाची सेवा करणे व त्यांच्या ज्ञानाचा फायदा देशाला करून देणे आवश्यक आहे. या अनुषंगाने संबंधित विद्यार्थ्यांकडून शिष्यवृत्ती मंजूर करण्यापूर्वी हमीपत्र (BOND) लिहून घेणे बंधनकारक राहील.

६. परदेशात उच्च शिक्षणाकरीता शिष्यवृत्तीसाठी निवड करण्यात आलेल्या विद्यार्थ्यांनी परदेशातील पदव्युत्तर पदवी किंवा पीएचडी अभ्यासक्रम विहित कालावधीत पूर्ण करणे आवश्यक आहे. त्यासाठी कोणत्याही परिस्थितीत विद्यार्थ्यास मुदतवाढ वा वाढीव खर्च दिला जाणार नाही.

७. परदेश शिष्यवृत्तीसाठी निवड करण्यात आलेल्या संबंधित विद्यार्थ्यास उच्च शिक्षण घेण्यासाठी ज्या शैक्षणिक संस्थेत/ विद्यापीठात अथवा अभ्यासक्रमास मान्यता दिलेली आहे, ते ठिकाण वा अभ्यासक्रम विद्यार्थ्यांने परस्पर बदलल्यास संबंधित विद्यार्थ्यांकडून शिष्यवृत्तीची रक्कम संपूर्णतः वसूल करण्यात येईल.

८. शिष्यवृत्ती मंजूर करण्यात आलेल्या अभ्यासक्रमाच्या एकूण खर्चाच्या रकमेपैकी ज्या विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती मंजूर झाली आहे, त्याला त्या वर्षाचे शुल्क, निर्वाह भत्ता व इतर अनुषंगिक खर्च यांची रक्कम संबंधित प्रादेशिक उप संचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग यांनी संबंधित विद्यापीठाकडून प्रमाणित माहिती प्राप्त करून घेऊन, शिक्षण फी संबंधित विद्यापीठाच्या बँक खात्यात आणि निर्वाह भत्ता व अनुषंगिक खर्चाची रक्कम नियमानुसार संबंधित विद्यार्थ्याच्या बँक खात्यात अदा करावी.

९. सन २०२३-२४ करीता परदेशात उच्च शिक्षणासाठी शिष्यवृत्ती करीता निवड केलेल्या पात्र विद्यार्थ्यांची यादी ही दि.३१.०३.२०२४ किंवा सन २०२४-२५ ची पुढील वर्षाची परदेशी शिष्यवृत्तीची प्रक्रिया सुरु करेपर्यंत यापैकी जे अगोदर घडेल तोपर्यंतच ग्राह्य राहील.

१०. याबाबत होणारा खर्च हा मागणी क्रमांक झेडजी ०३. प्रधानशीर्ष २२२५, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्याक यांचे कल्याण ०३, मागासवर्गीयांचे कल्याण, २७७-शिक्षण, ०२ शिष्यवृत्ती विद्यावेतन (०२) (१८) विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्गातील गुणवंत मुलामुलींना परेदशात उच्च शिक्षणासाठी शिष्यवृत्ती (२२२५ एफ २१८), या लेखाशिर्षाखाली खर्ची घालून त्या अंतर्गत चालू आर्थिक वर्षात मंजूर करण्यात आलेल्या तरतूदीमधून भागविण्यात यावा.

११. त्याकरीता उप सचिव (अर्थसंकल्प), इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांना नियंत्रक अधिकारी तसेच संबंधित प्रादेशिक उप संचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

१२. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्यात आला असून त्याचा संकेतांक क्रमांक २०२३०८३०९३४९४२९८३४ असा आहे. सदर आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल याच्या आदेशानुसार व नावाने,

सोबत:- परिशिष्ट -अ

(सिध्दार्थ अ. झाल्टे)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई.
२. मा. मुख्यमंत्र्यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा.उपमुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
४. मा.उपमुख्यमंत्र्यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
५. मा. मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
६. मा. मंत्री, (विजाभज) यांचे खाजगी सचिव .
७. मा. विरोधी पक्षनेता, विधानसभा, विधानभवन, मुंबई.
८. मा. विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद, विधानभवन, मुंबई.
९. सर्व प्रशासनिक विभागाचे अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव.
- १०.सर्व सन्मानीय विधानपरिषद व विधानसभा सदस्य.
- ११.आयुक्त, समाजकल्याण आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- १२.आयुक्त, आदिवासी विकास आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक.
- १३.संचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण संचालनालय, पुणे.
- १४.संचालक, तंत्र शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- १५.संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- १६.संचालक, माहिती तंत्रज्ञान, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई.

१७. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, महाराष्ट्र राज्य मंत्रालय, मुंबई (प्रसिद्धीसाठी).

१८. सर्व जिल्हाधिकारी.

१९. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र - १/२ मुंबई / नागपूर.

२०. महालेखापाल (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र - १/२, मुंबई / नागपूर.

२१. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.

२२. निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई.

२३. सर्व प्रादेशिक उप संचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग,

२४. सर्व सहायक आयुक्त/सहायक संचालक, सामाजिक न्याय/ इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग

२५. निवड नस्ती.

प्रपत्र -आ

सन २०२३-२४ करिता विजाभज, इमाव व विमाप्र प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांना परदेश शिष्यवृत्ती- निवड यादी

अ.क्र.	विद्यार्थ्याचे नाव	प्रवेश घेतलेल्या विद्यापीठाचे नाव	विद्यापीठाच्या देशाचे नाव	अभ्यासक्रम कालावधी
शाखा- कला				
१	वरुण सुहास सरदेसाई	Columbia University	United States	२१ महिने
२	श्रेता विनोद पाटील	University of London	United Kingdom	१ वर्ष
३	आनंद प्रदीप क्षीरसागर	University of Chicago	United States	२ वर्ष
४	शुभम रामसिंग पवार	University of California, Los Angeles,	United States	१ वर्ष
शाखा- वाणिज्य				
५	सुदीप हरिश मुळे	Monash University	Australia	२ वर्ष
शाखा-विज्ञान				
६	अदिती लक्ष्मण गोन्नाडे	University of Michigan-Ann Arbor	United States	२ वर्ष
७	वैभव बाळासाहेब शेलार	Wageningen University & Research	Netherland	२ वर्ष
८	निखिल आबासाहेब खोमणे	The University Of Edinburgh	United Kingdom	१ वर्ष
९	हृतीक गणेश रसाळ	University of Copenhagen	Denmark	२ वर्ष
१०	हर्ष प्रशांत किंचंबरे	University of Leeds	United Kingdom	१ वर्ष
११	लावण्या अनुल ठाकरे	Monash University	Australia	२ वर्ष
१२	नवीन रमेश आडे	Columbia University	United States	१ वर्ष
शाखा-व्यवस्थापन				
१३	जान्हवी संजय गुमगावकर	University of Birmingham	United Kingdom	१ वर्ष
१४	सागर सुनिल गटकीने	The University of Queensland	Australia	२ वर्ष
१५	आकाश सत्यकुमार अंबिलवाडे	New York University	United States	२ वर्ष
१६	ऋषिकेश संतोष लहामगे	King's College London	United Kingdom	१ वर्ष
१७	श्रेयस दिपक सनगर	University of Illinois Urbana-Champaign	United States	१ वर्ष
१८	सचिन ओमप्रकाश ताळकोकुलवार	University of Glasgow	United Kingdom	१ वर्ष
१९	पार्थ पराग खडकर	University of Birmingham	United Kingdom	१ वर्ष
२०	प्रज्वल दत्तात्रेय सुरम	University of Birmingham	United Kingdom	२ वर्ष
२१	निकीता गंगाधर तेलरांधे	University Of Warwick	United Kingdom	१ वर्ष
२२	आदेश प्रदीप पवार	University Of Leeds	United Kingdom	१ वर्ष
शाखा-विधी				
२३	वैभव गणपत सोनकुसरे	The university of Melbourne	Australia	१ वर्ष
२४	चंद्रिका यादवराज फड	University College London	United Kingdom	१ वर्ष (१० महिने)

शाखा-अभियांत्रिकी				
२५	आदिती अरुण राऊत	Columbia University	United States	१ वर्ष
२६	पूषण विजय राऊळ	The University of Manchester	United Kingdom	१ वर्ष
२७	अमेय अनिल पुंजे	University College London	United Kingdom	१ वर्ष
२८	स्वप्निल नितीन भावसार	University of California	United States	१ वर्ष (९ महिने)
२९	शुभम किशोर लक्ष्मेवार	The University of Edinburgh	United Kingdom	१ वर्ष
३०	सुयोग किशोर येवलेकर	New York University	United States	२ वर्ष
३१	गायत्री विकास हरणे	The university of Melbourne	Australia	३ वर्ष (प्रथम २ वर्ष शिष्यवृत्ती करीता ग्राहय)
३२	हर्षवर्धन कमलाकर दरेकर	King's College London	United Kingdom	१ वर्ष
३३	केतकी संजय हटवार	King's College London	United Kingdom	१ वर्ष
३४	सिध्दार्थ परशुराम पुजारी	University of Sydeny	Australia	२ वर्ष
३५	सायली संभाजी लवटे	King's College London	United Kingdom	१ वर्ष
३६	ज्ञानदीप यशवंत गदमले	University of Sydney	Australia	२ वर्ष
३७	सोहम भास्कर खाडे	University of Southern California	United States	२ वर्ष
३८	त्रृष्णिकेश रमेश देवधरे	University of Bristol	United Kingdom	१ वर्ष
३९	सुजीत निर्मल जावळे	University of Southern California,	United States	२ वर्ष
४०	हर्षांगी कबीर पाटील	University College London	United Kingdom	१ वर्ष
४१	रित्विका संदिप सानप	New York University	United States	२ वर्ष
४२	रिषीकेश जितेंद्र चौधरी	The university of Melbourne	Australia	३वर्ष
४३	अभिषेक विलास चौधरी	University of Minnesota	United States	२ वर्ष
४४	धनश्री गोरख पवार	Monash University	Australia	३ वर्ष (प्रथम २ वर्ष शिष्यवृत्ती करीता ग्राहय)
४५	अदिती किरण सालके	Duke University	United States	२ वर्ष

शाखा-फार्मसी

४६	द्विकल विजय माळी	The Australian National University	Australia	२ वर्ष
४७	प्रतिक्षा प्रशांत बोंबले	Queen's University Belfast	United Kingdom	२ वर्ष

शाखा- पीएचडी

४८	तेजस्विनी सुधाकर जुनघरे	University Of Bristol	United Kingdom	४ वर्ष
४९	शिवम नितिन वास्के	The Ohio State University	United States	५ वर्ष (प्रथम ४ वर्ष शिष्यवृत्ती करीता ग्राहय)
५०	सौरभ गोपाल हटकर	University of Edinburgh	United Kingdom	३ वर्ष

टिप्प १) अ.क्र.31 व ४४ मधील अभ्यासक्रमाचा कालावधी ३ वर्ष दर्शविला असला तरी दि. ११.१०.२०१८ च्या शासन निर्णयातील तरतुदीनसार पदव्युत्तर पदवी अभ्यासक्रमाकरीता २ वर्ष किंवा प्रत्यक्ष अभ्यासक्रमाचा कालावधी या पैकी जो कमी असेल त्या कालावधीपुरती शिष्यवृत्ती मर्यादित राहील.

२) तसेच अ.क्र. ४९ येथे नमूद पीएचडी अभ्यासक्रमाचा कालावधी ५ वर्ष दर्शविला असला तरी ४ वर्ष किंवा प्रत्यक्ष अभ्यासक्रमाचा कालावधी या पैकी जो कमी असेल त्या कालावधी पुरती शिष्यवृत्ती मर्यादित राहील.

(सिध्दार्थ अ. झाल्टे)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन